

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 1957, sp. zn. Cz 16/57

Číslo: 90/1957

Právní věta:

Rodič dítěte, který zmeškal lhůtu k popření otcovství podle § 48, příp. § 51 zák. o právu rod., nemůže podle § 123 o. s. ř. navrhnout zajištění důkazu dříve, než generální prokurátor podal podle § 280 odst. 2 o. s. ř. žalobu o popření otcovství.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.02.1957

Spisová značka: Cz 16/57

Číslo rozhodnutí: 90

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Lhůta, Popření otcovství, Řízení, Zajištění důkazů

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

U lidového soudu v Bílovci podal Vítězslav N. návrh, aby bylo provedeno zajištění důkazu okresní zkouškou jeho manželky Vlasty N., jeho syna nezletilého Michala N. a Václava B. Svůj návrh odůvodnil tím, že s Vlastou N. uzavřel manželství dne 26. února 1953, že se jí narodil syn Michal dne 15. října 1953, za jehož otce se nepovažuje. Vlasta N. udržovala a dosud udržuje známost s Václavem B. K pohlavnímu styku navrhovatele s odpůrkyní došlo prý až po té, kdy tato již byla v jiném stavu ze styku s jiným mužem. Navrhovatel má podezření, že nezletilý Michal N. pochází ze styku jeho manželky s Václavem B. Vzhledem k tomu, že zákonná lhůta k popření otcovství již uplynula, zbývá jediná možnost, totiž požádat generálního prokurátora o podání žaloby na popření otcovství podle § 280 odst. 2 o. s. ř. K tomu je prý ale nutno opatřit rozbor krevních skupin všech zúčastněných osob.

Lidový soud v Bílovci nařídil zajištění důkazu provedením rozboru krve navrhovatele Vítězslava N., odpůrců Vlasty N. a nezl. Michala N. a posléze Václava B. Dále uložil navrhovateli nahradit odpůrkyni náklady řízení. V odůvodnění poukázal soud na ustanovení § 123 o. s. ř., jakož i na ustanovení § 275 odst. 1 o. s. ř. s tím, že není vyloučeno, že by žalobu o popření otcovství podal generální prokurátor, kdyby se spolehlivě zjistilo, že otcem nezl. Michala N. není manžel matky a že otcovství k dítěti není vyloučeno u Václava B. Rozhodnutí lidového soudu nabylo právní moci.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu, že uvedeným usnesením lidového soudu v Bílovci byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Podle § 123 o. s. ř. lze zajistit důkaz buď ještě před zahájením řízení pouze na návrh účastníka nebo až po zahájení řízení buď k návrhu účastníka nebo i z úřední povinnosti.

Ježto řízení o zajištění důkazu je určitou výjimkou z pravidelného postupu stanoveného zákonem k provedení důkazu, nelze rozšiřovat použití uvedeného ustanovení nad míru nutnou k dosažení účelu, který je ustanovením § 123 o. s. ř. sledován, totiž zamezit nebezpečí ztráty nebo ztížení důkazů. I když není podmínkou, že výsledky zajištění důkazu budou v určitém řízení použity, přece jen zajištění důkazu předpokládá, že ten, kdo se zajištění důkazu domáhá, může sám zahájit řízení, v němž by výsledků zajištěných důkazů mohlo být použito. Tak tomu však není v případě, kdy uplynula lhůta stanovená zákonem o právu rodinném k podání žaloby na popření otcovství, kdy právo vyvolat řízení po uplynutí lhůt má pouze generální prokurátor. V těchto případech by se tedy mohl dovolávat zajištění důkazu jen generální prokurátor a ne osoby jiné, tedy ani ne rodiče dítěte, kteří jinak před uplynutím lhůty by měli právo řízení o popření otcovství zahájit.

Nezbytným předpokladem, aby vůbec mohl být důkaz zajištěn podle § 123 o. s. ř. je obava, že důkaz nebude možno později provést buď vůbec nebo jen s velkými obtížemi. V daném případě ze samotného návrhu nejsou patrné žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly závěr, že v případném řízení o popření otcovství nebude možno provést důkaz zkouškou krve zúčastněných osob nebo že to sice možné bude, avšak jen s velkými obtížemi. Také v řízení o návrhu nevyšly najevo takové skutečnosti, které by tento závěr odůvodnily. To, že navrhovatel hodlá požádat generálního prokurátora o postup ve smyslu § 280 odst. 2 o. s. ř. a svoji žádost případně podpořit výsledky zajištěných důkazů, není ještě důvodem, pro který by bylo lze zajištění důkazů nařídit, neboť tyto skutečnosti nejsou zákonnými předpoklady ve smyslu §§ 123 a násl. o. s. ř.

Z uvedeného je patrné, že lidový soud v Bílovci si nesprávně vyložil ustanovení § 123 o. s. ř.